

NYIREGYHÁZA.

Társadalmi hetilap. — Megjelenik minden csütörtökön.

Előfizetési ára:	
Egész évre	5 frt — kr.
Fél évre	2 frt 50 kr.
Negyed évre	1 frt 25 kr.

Felelős szerkesztő:
Dr. Prok Gyula,
kiadó-tulajdonos.

Hirdetéseket és előfizetéseket
elfogad a kiadó-hivatal: Nyiregyházán,
iskola-utca 13-ik szám.
Egyes szám ára 10 krajczár.

Előharoz.

Nyiregyháza város nyolczadik képviselői tag választó kerületében az 1896. év végén megejtett választás alaki okokból a felettes hatóság által megsemmisítettén, a pótló választás tegnapelőtt ejtetett meg általános érdeklődés mellett.

Rendes körülmények között így részleges választás minden nevezetesebb emóció nélkül szokott lezajlani, s különösebb figyelembe már csak azért sem részesült, mert az a néhány tag, akiket egyetlen kerület beküld a képviselőtestületbe, eltűnő hatást tehet csupán az általános viszonyokra, amik maradnak továbbra kedvezőtlennek, ha ilyenek voltak, s illetőleg dekadenciát nem okoz, ha azok a viszonyok kielégítőek valának.

A részleges választások ezen alárendelt jelentőségéből messze kiemelkedik a tegnapelőtti, még pedig két okból.

Az egyik az, hogy a folyó év őszén alakul meg újból a képviselőtestület azzal, hogy választott tagjai felének mandátuma lejár, s új választás lesz az egész városban. A város beléletében küzdő s inkább politikai elvek szerint alakult pártok össze-

bekövetkezendő harcának előcsatározását tekinthetjük a tegnapelőtti választásban, amely nem csak a pártok számarányát, erejét és elszántságát alkalmas jelezni, de azt az irányt is, amely a megválasztásra kijelölt személyek egyéni értékében nyilvánul.

Ebben a vonatkozásban az előcsatározás megnyugtató lehet még azoknál is, akik fokozott gonddal veszik körül azokat az érdekeket, a melyek ellátása és megsegítése a képviselőtestületre van bízva. Mindkét párt a jelölésnél ugyanis — legalább úgy látszik — nem a fanatikus párt hűségét — de csak is ezt — kívánta honorálni, de a személyi kvalifikáció kényesebb elemeit is kellőleg érvényesítette; reméljük a magát a város beléletében is függetlenségének nevező pártban sem véletlenül.

Ez a másik ok, amely különös jelentőséggel ruhazza fel a nyolczadik kerületi választást.

Ezzel — felfogásunk szerint meg volna téve az első lépés azon az uton, amelyen kitartással és melléktekinetek figyelmén kívül hagyásával haladva, — nagy nehezen eljuthatunk városi közéletünk konszolidációjához.

— Hej pedig nem jól teszi hogy nem hajlik az okos szóra.

— Edes lelkem menyinit beszéltem mán neki hijába. Most már egy szót se szólok rosz rá gondolni is tennap rám fogta a vasviláit hogy leüt aszongya nagy fenekedve — fogja be má azt a nagy száját ne darájjék mar itt, mer mingy rosz leszek. — Ide üss Pista! Üss hát ne sajnájj!

— Megütötte?

— Meg nem ütött, még el is restelkedett nagyon, hogy magáho tért. — Nem is szólok én neki többet ha a feje tetejire áll is, bánom én ha három szavu csengőt köt a sertes nyakába kolomp helyett, kössön tizet is köthet a mig en neki szólok.

— Majd magáho jön ű is, nem soká tart e nála, hisz a Kovácsék Sándorja is ilyen havas vot a mikor katonáktul meggyótt. Emlékszik rá galambom hogy vászon darabot kötött az orra alá oszt ugy kenteftelje a bajuszát, mámmeg miyen esendes fiyu, még ű nevet máson nem hogy ű rajta nevetnének mint ezelőtt.

— De hogy is jön magáho, tennap is éppog a vot a baj, hogy nem hagyhattam szó nélkül a hogy azt emiegette hogy kályhát hozat a kis házba — azért emelte rám a villát.

— Jesszusom mit hallok? Kályhát akar venni, hisz még a Vasas Borsinál is kemence van a házba, pedig annak csak telnek. Kályhát vesz kineveti az egész világ érte, hisz pizebb urnak tartya ű magát az áren-

Lapunk feunállása óta csaknem elkeseredet harcot folytatunk amaz irány ellen, amely a képviselőtestületbe nem való elemek csoportos szállításával kívánta a maga önző, és a valódi közérdekkel nyílt harczban álló széljait — személyieket és nem személyieket — diadalra segiteni. Sokszor éles megtámadásban részesítettük azt a törekvést is, amely a városi, megyei és testületi bizalmi állások betöltésében egyedüli kvalifikációként a függetlenségi párthoz való tartozást emelte dogmává. Még törhető lett volna, ha ennek a dogmának uralma a megnevezett párt tudásra és önzetlenségre legkiválóbbjait találta volna, s szőlította volna a közérdek szolgálatába. De mert épen ellenkező események tanui voltunk, kellett bekövetkeznie a közviszonyok általános nagyfoku hanyatlásának.

A tegnapelőtti előcsatározás némi elhajlást mutat a sokszor kifogásolt iránytól. A beválasztottak valamennyien függetlenül gondolkozó emberek, akik biztosítékot nyújtanak arra nézve, hogy az eddig tulsulyban volt romboló elem általuk megsegítve nem lesz. Jól esik ezt konstatálnunk annál

dás zsidónál is. Ne engegygye hugom galambom.

— Nincs hozzá szóm fel nem venném nem tom mennyiért hogy még egyszer egy rám acsarkoggyék mint tennap tegye, cs'nájja bánom is én, de hogy én nem melegszek a kályhája mellett a szent igaz.

Virág Pista hajmaltjt már befogott a kis zöld szekérbe és neki indult a városnak. A falu végen szűr alá huzva a fejszet dücsköt vágni ballagot négy almos ember. A hogy nagy csörögve-zörögve elhajt Pista mellett, rá kiált a szomszédja a pipaszár mellől; mondom rá kiált Oláh:

— Hova méczsz, ilyen jókor Pista?

— Kályhavenni!

Pistát csakugyan a bevallott szándék vezette. Nyolcz óra volt mire a városba ért. Egyenesen oda állt a Zipenka vaskereskedése elé. — Leugrott a szekérről, még egy kicsit meg is rogygánt a lába a sok üléstől, aztán megtapogatta a csizmaszárát benne van e bugyillaris, azzal egyenesen a boltajtónak indult.

— Jó reggelt agygyon az ur Isten. Köszönt hogy belépett megemeltvén tisztességűdással a báránybőr süveget, hogy Isten említtet.

— Jó reggelt atyafi! Mi kéne ha vóna. — Kályha, vaskályha ha mán mint ha lenne. Szól Pista nagy humorosan közbe egyik lábáról átpeihen a másikra.

— Kályhát akar venni barátom? Kérdi a kereskedő megszivesedett hanggal.

A „NYIREGYHÁZA” TÁRCZÁJA.

Kályha.

Irtá 1.

— De amá szentugyvan némém lelkem, hogy ez az én Pista fiam mindég kifundál valamit a mi a faluszájára keríti a nevit.

— Abion mindig módízik, mindig divatol. — Csak a mult őszön is, nem nyughatolt mig szeggel ki nem rakatta a palánk tetejét. Egész Gsomán nincs még egy szeges palánk, de hát rájött, mán neki szeg kellett.

— N-vettek is rajta szakadtik a mikor egy hetre rá megdézsmalta valami jófirma a krumpli vermit. Nesze neked szeges palánk.

— Pedig higgye meg lelkem Kati néni, hogy nem is olyan nagyon telik neki mint a hogy beszélük, szükese van ott, sokjába van neki ez a bolonderizás, neki lábúrló vas a pitarrajtó elé, oszt maga is átlépi mikor a házba mén, neki székakas a kutgémre, hogy a zivatart hordaná le mán elzavarta a galambokat, neki felhuzós firhang az ablakjára, sokra megy a lelkem, hat gerőf ű a mikor köteni kell oszt egy ember is csak alig mikor dologba áll. Az Isten verje meg azt a katonaskodást ott méteyzték meg.

— Hát mér nem szól neki galambom?

— Mér nem szólok? Hisz egyebet se tettem eddig. Nem jó lesz ez így Pista! Ne divatolj te mindig Pista! Ne köcses te furt egyre Pista! De hát hiába.

is inkább, mert ennek a pótválasztásnak eredményében a magunk elvi álláspontjának győzelmét látjuk.

Közügyek.

— **Képviselői gyűlés.** Nyiregyháza város képviselőtestülete hetőn délután 3 órakor rendkívüli közgyűlést tartott. A tárgysorozaton csupán egy pont a vasuti ut burkolása szerepelt. A kérdés azonban roppant érdeklődést keltett, legalább erre mutat azon tény, hogy régen nem láttunk együtt annyi városatyát mint ez alkalommal.

A burkolásra kilencz pályázat érkezett, melyek közül három aszfaltot, hat gránitot és trachitot ajánl. A terjedelmes mérnöki jelentés felsorolja mind a kilencz pályázatnak előnyeit és hátrányait, s végül oda konkludál, hogy a legajánlatosabb az aszfalt járda, aszfalt makadám uttesttel s ezért a Hazai aszfalt részvénytársaság által beadott ajánlatot tartja leginkább figyelemre méltónak. Azon esetben pedig, ha a képviselő az aszfalt makadám burkolatot aggályosnak találja, ajánlja, hogy az uttest kissebesi gránit kövel burkolassék. Ugyancsak felolvasztott, a kérdés tanulmányozására kiküldött bizottság jelentése, mely bizottság szintén első sorban az aszfalt makadámot, második sorban a kissebesi gránitot ajánlja.

A jelentések felett hosszas izgatott és humoros jelenetekben egyaránt bővelkedő vita fejlődött ki, melynek végével a polgármester névszerinti szavazást rendelt el. Szavazás eredménye az lett, hogy 62 szavazattal 42 ellenében elhatározták, hogy az uttestet kissebesi gránittal fogják burkolni. A járda burkolására nézve egyhangulag elfogadták az aszfaltot.

A közgyűlés későn 6 óra után végződött.

— **Megyebizottsági tagok választása.** Ujfehértón a múlt hó 27-én végbement megyebizottsági tag választás alkalmával *Sebostszlay Imre* és *Maklári István* választották meg. A tornyos-pálczai kerületben *Lazár Kálmán* kir. főügyési helyettes, a mandokiba pedig *Nagy Tamás* választották meg.

— Azt én, Vágja ki Pista lábszárát rázogatva.

— Milyen forma legyen, hány forintos?

— Akár huszonöt pengős. Mondja Pista egyet rántva a vállán, hogy szinte hullámnizk bele az apró fűrtös guba.

— Huszonöt forintot parancsol. Szól Zipenka az értelmes, kezeit dörzsölve. Tessek a raktárba le fáradni, ott választhat.

— Őrizetlen ám ott kinn a jószág meg valami mallér éri. (Igy művelten.)

— Majd ki küldöm a hetest. Sanyi menj csak ki a szekérhez!

A hetes kinyargal ok meg lemennek a raktárba. Az egyik oldalon sorban állanak a kályhák nagyság szerint. Krétával föl van írva mindegyikre az ár fortélyos jelekkel és betűkkel a minék a jelentését csak az üzleti beavatottak tudják.

Nézegetik a kályhákat. Zipenka nem sajnálta a szót, dicséri a melvikre épen rá néz Pista. Egyszer aztán megszólal emez is.

— Igen jó a formája ennek itt ni, meg módosan ki is van cifrítva, ezt megvenném ha birnám.

Zipenka oda küldi a segédet. Az oda kapaszkodik a vasszerszámon keresztül a kályhához és figyelmesen megnézi a jeleket.

— *Was kostet das?* Kérdi az orrán keresztül Zipenka.

— *Achtzehn gulden!* Feleli nagy hadarva a segéd.

Pista hegyezi a fület a szóra katonáknál hallotta eleget, a mit a segéd mondott

— A közigazgatási bizottság fegyelmi választmánya folyó hó 9-én a főispán hivatalos helyiségében ülést tart.

— **Megfelebbezett villamos vasut.** A magyar vasuti és forgalmi részvénytársaság a képviselőtestület azon határozatát, mellyel a „Részvénytársaság villamos és közlekedési vállalatok számára” czég ajánlatát elfogadta, felebbezéssel támatta meg.

Közönség köréből. *)

Res Nyirbátorienses.

Nyirbátor, jan. 30.

Két nyilatkozat tarkította a múlt hét eseményeit. Az egyik a népsegélyező-egylet igazgatóságáé, amely a f. hó 9-iki közgyűlésen történt szabálytalanságokat és a flagrans törvénytértést igyekszik tussolni. Csak hogy a tussoló rendszer ebben az esetben nem vált be. Sőt még jobban föltárta, — amit takarni akart a nyilatkozat — hogy az egyletnél baj van, nagy baj: a közgyűlési összes határozatok megsemmisítését és rendkívüli közgyűlést várhatunk, mert törvényes elbírálás mellett a nyiregyházi kir. törvény-székhez 376/99. sz. alatt beadott kérelemnek ezt kell eredményezni. Azt mutatja ez, amire már korábban példálództam, hogy bizonyos reformokra az egyletnél mennyire égető szükség volna, hogy kizárni és lehetetlenné lehessen tenni a jövőre azt az állapotot, amely a „Bóni” mindenhatóságánál 36—39 ezer ftk. kölcsön van kint nála ez idő szerint — sok jogosaiból hiteligény érzékeny kárára annyira kedvez. A jelenlegi igazgatóságtól pedig e tekintetben éppen semmit sem lehet várni.

A másik nyilatkozat a Balog Ferenc ur tisztességét és makulátlan becsületét teszi kirakta. Összeszedelőtek 22-én, illetve valamennyire számottevően 13-an, el is neveztek őket „13 nyirbátortól vértanúnak” — és kinyomatták nevüket ad terrorem populi: ez majd tekintélyt fog adni a nyilatkozatnak a publikum előtt.

A 13 dicső fegyvertárs ebben a nyilatkozatban ragaszkodásának, bizalmának és

*) Az e rovattal alatt kösítőketért a felelősség a beküldőt illet. Szerk.

az olyan formán hangzik mint a rekum — de nem érti meg. Nem jól sejt.

— Ne beszíjjenek nimetül mer más bötba megyek.

— Ne . . . ne . . . nem a világért se, a segéd nem tud jól magyarul, hát csak azért szóltam németül.

— Jó no. Hát mennyire tartya jazta kályhát?

— Huszonhat forint az ára kedves barátom, de csak magának. Csövet is adok hozzá.

— Na már mért csak nekem?

— Hát mért új vevő, meg jó vevő készpénzzel fizet.

— Hunnan sejt? hát ha hitelbe kék?

— Hahaha! Nevet vidáman Zipenka, látom én azt a maga arczán, hogy maga gavallérosan vásárol, maga nem szokott adós maradni senki fiának.

— Emmá igaz, de hogy huszonhat forintokat adok a kályháér ammá nem igaz. És Pista csizmája sarkát ugy oda vágja a padozathoz, hogy ugyan nagyot koppan és lábafejét lassan himbálja az odatámasztott csizmasarok körül.

— Pedig barátom már is kevesebbet mondtam mint a mennyit másnak mondtam volna, másnak harminczra tartanám.

— Én pedig nem adok érte többet huszonötnek.

Még egy kicsit huzakodnak, míg Pista végre győz és fizet huszonöt forintot. A kályhát felrakják a szekérre és a boldog fu

szolidaritásának ad kifejezést Balog iránt: köszönetet szavaznak neki önzetlen működéséért — vártam, hogy csillag alatt hivatkoznak önzetlenségének legutóbb tapasztalt egyik kiáltó tanujelére, arra, hogy a vörös kereszt egyleti kedvezmény melle az elnöksége alatt álló birtokossági tanácsal 100 ftk gyógykezelési segélyt szavaztatott meg a birtokossági pénztárból magának; — meg vannak vele elégedve és biztatják, hogy csak folytassa ernyedetlen buzgalommal társadalmi feladatának stéberkedő megoldását. Az ember alig hinné lehetségesnek, de mégis ugy van, hogy B. ur — nyilván valami Loreley-szerű tulajdonsága van neki — a 13 urat elbolondította. Mint ahogyan a mondabeli büvész bábajolta el Balog-Fuchs Efrain azt a 13 urat, akik most tóduinak utánna, tánczolva, tapsolva, mámoros önéleddel . . . vajjon meddig? abba a szakadékba is vajjon, amely B. ur előtt tátong?

Csak azt csodálom és sajnálom, hogy dr. Róth Izsó ur sem tudta magát a nagy bújáj ellen biztosítani és becsületes, okos ember létere ilyen piszkos galibába keverte magát, egy személyes harcznak egyik zaslótörtőjévé szegődvén. Mert támadó karaktere is volt a nyilatkozatnak. A B. megvédése és egyben a rajta ejtett sérelem megtorlása szándékozott vele. Védelmökbe vették B-t és a sorok között repeszalakkal fenyegettek meg engemet.

Erre nézve a következő megjegyzéseim lesznek. A mikor támadtam B-t, sértés dolgában semmi újat nem mondtam; amit a róla annyiszor ismételtékből megírtam, annak a durva hangnak kikerülésével hoztam nyilvánosságra, amely hang a nyilatkozatban ül orgiát. Ez az egyik. A másik, hogy az én közleményeim adatok alapján íródtak. Ilyen adatszérű közleményeket még a legmagasabb kikk megnyilatkozásával és a legtántorihattalanabb bizalommal sem lehet alaptalan rágalmaknak minősíteni. Ezt B. ur érezte legjobban, amikor megsejtve bizonyonlati törekvésem czélját, piskótával akarta betönni a számat a népsegélyező-egyletnél állással kinalván meg.

Az a 13 ur azonban rettenetes dühében egy sértő nyilatkozattal rontott nekem, a mire az „emberbaráti kötelességen” kívül

nagyot pattant az ostorával, hogy a rendőrök mind oda néznek és azzal vigan zörget hazafelé. Mikor beér a faluba, meg kérdik tőle a templom mellett.

— Hun vótál Pista.

— Kályhavenni.

— Hogy vót?

— Tanáják.

Nézik a vas darabokat aztán egymásra néznek, de egy se szól, nem tudnak hozzá.

— Nem gondolják? Huszonöt forint vót e, annyit fizettem érte, meg hat kragczár a vám!

A kályhát felállítják a kis házban. Ahol össze illeszkedtek a darabok bekennik szilvalekvárral, mert az nem pattog le, ha megszáradt, mint a sár, meg nem búzik, ha meg ég, ezt így szokták a páinkafőző üstöknel is.

Vendég van minden vasár. Nem mondják, hogy a kályhát jöttek nézni, csak ugy véletlenül néztek be, de a beszéd mindég a kályhára irányul, azonképen a pillantások is. Sokáig nem állják ki a szobában, mert a kályha, hogy megbarátkozott a környezettel, átszárította a falakat, teljes erővel kötelessége teljesítéséhez fog és hevít, mint egy pokolbeli kemence. Kegyetlenül, perzselve melegit.

A komót volt a legközelebb a tüzes jószágához, az már megsokalta az izzó klímát és lassan lepattog oldaláról a funér. A festett ágy tovább bírja, de már olyan a vége, mint a hólyagos himlővel megvert emberállat bőre. A négy méter hosszú két méter

egyik-másiknak észrevehetőleg azért is oka levén, mert czirkulusaikat féltik tőlem. Szóval nem annyira tárgyi, mint inkább személyes indító okok voltak irányadók tönkretenni azt a rebellis fiatal embert, aki a magas klikknek nem alázasat szolgálja és aki a közérdeklet már szinte alkalmatlan módon kezdé előrelétoztatni. Hát uraim, ha harczot akarnak azt elfogadom, de a mit megengedtek maguknak velem szemben, azt nem. Vagy talán csak azért léptették a nyílt-térbe azt a 9 egyszerű földműves embert, hogy velük az ott használt brutális hangot takargassák?

Mag a nyilatkozat különben igen szép filantropiai studium volt a derék urak részéről. Egyik aláírója állítólag így nyilatkozott róla: „Gyönyörű fogalmazvány ez uraim! — Nem való ugyan okos emberek elé, de olyanoknak, mint mi vagyunk, főségség”. Merész és megragadó ez a nyilatkozat: a lélektani felületesség, egy pár papi melódiai, a megsértelt mindenhatóság panaszos érzése és a támadó büszkeség fogesikorgatása párosul benne. A hatása oly iszonyu volt, hogy a kaszinóban az emberek elragadtatásukban egymás nyakába borultak és összeölelkezve énekelni kezdtek a Rakóczy-akkordjaira. A tünetes később kihatott az utcázra is. míg nem vörösszinóros rendőreink kivont botokkal szétkergették a tünetöket. Még ma is sok kommentálásra ad alkalmat a nyilatkozat, de a mily felülnést kellett, epp úgy meglepte B. urat is, a ki ekkora hálara és egyeniségéről ilyen vak véleményre nem is számított.

Újra meg újra olvassátok ezt a nyilatkozatot! Mi is van benne? Az „a fiatal ember még semmi” Azóta — higgyék el — annyira senkinek erzem magamat, mint születésem előtt egy esztendővel. Pedig mikor a 22 nevet a nyilatkozat alatt először megpillantottam, azt hittem, hogy az urak talán az igazság Capitoliúmának tartanak engemet és azért gágnak. Haragszom is B. urra, a ki nem régen azt akarta a fejembe verni, hogy nekem több oknál fogva jogom van és kötelességem közügyeink menetebe cselekvőleg, sőt irányadólag is beletörni. Azóta azonban nagyon fordult a világ!

„Dühének szennyes tajtékát szórja” — no ez a frázis egymaga többet fejez ki egy

magas szobácskába sehogy se illik a kályha, erzi azt nagyon Virág Pista, majd meg súl, de tür, nem szól. Ha nem rakja fával folytonosan, akkor meg ki alszik a tűz, fűteni pedig kell, mert már kemény az idő. Az a kis boglya fa, a mi ott diszelgett az udvar közepén, már eltűnt, fáj az nagyon Virág Pistának, de hát csak tür.

— Megszólal ám az anya:

— Pista fiam mán nem állom, mán nem tudom szó nélkül nezni ezt a nagy herdalást. Pocsékká teszed a drága funéros komótomat, megsütöd a fán festett ágyamat, porrá szagritod a ház főgygyit, engem megsűtsz, betegge teszel, a fát boglyaszámra nyeleded evvel a feneketlen bendővel, kiűzöd a házamból, meg tán a világból is. Lököd ki ezt a komisz jószágot innen, vagy gondojj ki valamit, mert én nem maradok veled egy fedél alatt.

Pista hallgatott.

— Ki nem lökhetjük mámmeg, mer az egész falu rajtunk nevetne, rajtunk mulatna. Menjünk át a nagy házba, ha már innen a kemenczét kiakáztettük, lakjunk az utca felől, inkább ilyen fonák módon legyünk, mint ilyen tüzes kemenczében. Így fával se gyöz-nénk, úgy meg majd csak el tüzelgetek csutkával, szalmával.

Pista nem szólt. Mikor kimenel, a pitvar ajtón és rálépett a lábtörő vasra úgy elrugja az ajtó elől a jámbor jószágot, hogy az az udvar közepéig kalimpázott.

Azóta nem módizik se nem divatol.

egész filippikánál. Végül az is benne van, hogy nekem kiadták az obsitot: a nemes urak többé már nem szeretnek, haragszunk reám. Higgyék el, uraim, hogy nagyon megrémültem erre a mondásra és ijedtemben azt sem tudtam, hogy — melyiket üssem a 13 közül. Nekem ugyanis az a természetem, hogy a mikor megjídek, akkor ütök. Nehogy pedig Önök, vidéki olvasók, a kiknek bizonyára épületes gyönyörködtetésül szolgál a mi boldog csendéletünk, azt higgyék, hogy Nyirbátorban nincsenek gentlemanek, lovagias eljárásra biztam az ügyet.

Legelőször annak a mi szellemi életünkben valóságos epochát képező nyilatkozatnak szerzőjétől, Szabó Lajos ref. lelkész úrtól kértem elégtételt. Ó volt az, a ki körülhordozta a véreskardot, . . . akarom mondani a nyilatkozatot, és a miért én az ár ellen merek uszni, a gyűlölet mérgét esepgettete irántam a szivekbe önkényes kiszinezéssel és szándékosan félrevezető czelzattal gyakorolván kritikát hírlapi működéseme fölött; egyséksnek az önző érületére, másokra pedig mint hiperlojális klikkelikélt feltűnni akarókra helyesen spekulálván, aláírásokat gyűjtött és fíradott abban, hogy kiverje a közönség fejéből a B. ur malőrjét. Ó volt a cikknek a beküldője is, azt hittem tehát, hogy tudni fogja, mit kíván a korrekt lovagiaság. De Szabó urra nézve nem létezik a magyar lovagiaságnak az a kardinális tétele, hogy a ki mást tudja sért, föltétlenül felelős neki. Mert a kihívásra — felfogásának roppant sejtétségét árulván el ezzel — palástját mutatta elő, és kegyes képmutatással az ég felé forogván szeméit, megtagadta az elégtételadást. Ennélfogva jogom van a palást mögül üzött sertegetéseire kinyilvánítani, hogy Szabó Lajos ur eljárását fíriatlannak tartom. — Az úgy most az első aláíróval szemben van lovagias uton.

B. ur pedig ezalatt nyugodtan tanulja itthon a latin nyelvet, már fordítgat is: inter dues litigantes . . . és igen nagy gyönyörűsége telik ez állapotokban.

És még egyet! Tiltakozom az ellen, mintha itt B. urnak, vagy a 13 urnak személyes ügyeiről és nem a közérdek megóvásáról és előmozdításáról volna szó; és éppen azért nem tartom helyénvalónak, hogy az a néhány ur a folyton fokozott izgalomban annyira erősködik és ha török — szakad, ellene akar szegülni közelitűnk purifikálásának. Pedig ha B. ur a népsegélyző-egyletet kivéve — önként le nem mond személyének egyéb téren érvényesítéséről, előallok a nyomós adatokkal, a mik majd annyira kifogtak az urakon, hogy maguk lesznek kénytelenek megvonni a morális jogot B. úrtól a hivalkodó nyilvános szereplésre, — ez azonban öket is bizonyos pellenegre állítja.

Hallom, hogy nagy demonstrációs fáklýásmenetre készülődnek a B. ur tisztele-tére, ezenkívül megfestik az arczképét és megiratják az életrajzát. Ez utóbbira ezennel felajánlom szerény tollamat, ha szivek lesznek velem közölni, hogyan lett Balog ur Efraimból, illetve Filúpból Ferencz, és hogy hol és mikor keresztelkedett meg?

Dixi, mert bízom az igazságomban!

Máthé József.

Hirek.

Farsangi naptár.

Február 11-én a polgári olvasó-egylet batyus táncmulatsága.

Február 14-én farsang utolsó napján a jótékony nőegylet év estélye.

— **A főispán gýzsa.** A főispán ur és hitvege nagy gýzszában, amely öket 4 éves kis leányuk elhalálózásával érte; egész társadalmunk mely és igaz részvételt osztozik. A kitett ilyen számosan kondoleáltak, s vármegyénk alispánja a tisztikar nevében a kö-

vetkező szép részvétiratot intézte ömeltósághához:

Méltóságos Ur!

Az isteni gondviselésnek emberi véges elménk által kifürkészhetetlen rendelkezése mely, gyógyíthatatlannak látszó sebet ejtett Méltóságod atyai szívére, elszóllítván az élők sorából kisebbik leánykáját, kit még nem régen is az egészségtől sugározva láttunk örömet és derüt árasztani, a boldogság tannyajaként előtűnő szülő házba.

Fájdalmas megilletődés és részvét fogja el a mi keblünket is ezen sujtó csapás haláltára, mert hiszen ki ne látna elszorult szívvel a zord tél fagyai által letarolt gyöngye virágzálkét elhervadni az ártatlan gyermekeket, ki még az élet viharairól mit sem sejtve, gondatlan örömmel él a jelennek, s kinek szívéit nem rezgette meg a fájdalom betegségtől gyötört ártatlan gyermek lázas ajkairól előtörő kínos sóhaj.

Ezen mely fájdalmunkat és részvétünket e pár szóban tolmácsolv., kerjük a Mindenható, hogy Méltóságodat és minden női és anyai erényekkel ékeskedő hitvesének szívére a csapások ezen legsütőbbikának megadással és az isteni gonviselésbe vetelt hittal való elviselésére erősítse meg és pótolja a pótlhatatlant, a párja vesztelt kis testvérnek testi és lelki szépségében örömet nyújtó fejlődése által okozott örömben.

A vármegyei tisztikar nevében:

Mikecz János, alispán.

A temetés csütörtökön délután 2 és fél órakor ment végbe a gýzsházból, a messze távolból összesereglett családtagok és nagy résztvevő közönség jelenlétében.

A kis koporsó el volt borítva szebbnél-szebb elővirág koszorúkkal. Koszorút küldtek:

Szeretett Fellanknak: Alice, Berthi és Cecile.

Báró Vay Arnold és neje.

Kedves kis Fellácskának, Lili néni és Laci bácsi.

Gróf Dessewffy testverek.

Fellácskának — Ida néni.

Kicsi Fellának — Anna, Teri.

Kedves kis anyagnak — dédmama, Aniko. Bessenyei kör — részvéte jelöl.

Kedves kis Fellának — Ernő bácsi, Cecile néni.

Kis kedvencűnknek — Arthur és Giza. Kedves kis barátainknak — Erzi, Magda. Kedves kis Fellának — Gyurka bácsi. Elköltözött kis társnőjünknek — Kállay gyermeknek.

A gýzszertartást dr. Bartók Jenő ev. ref. lelkész vezegte, ki Bartholomaeidesz János és Geduly Henrik ág. ev. lelkészek kíséretében jelent meg. Remek ima után, vármegyei tisztviselők vitték le az emeltről a kis koporsót s négy szürke ló által vont gýzskocsi szállította ki a vasut melletti temetőbe, hol Bartók Jenő rövid imája után a korán letört kis bimbó tetemeit átadták az anyaföldnek.

— **Előléptetés.** A m. kir. pénzügyminiszter Jábrc József pénzügyi számelennőrt a X. fizetési osztálynak 1000 forinttal javadalmazott első fokozatába léptette elő.

— **Alesperes választás.** A tiszavidéki ág. ev. egyházmegye alesperesi állására beérkezett szavazatokat m. hó 27-én bontották fel Debreczenben. Minthogy azonban a három jelölt (Révész János nagy-bányai, Bortnyik György kölcei és Kozlai János pászicsi lelkészek) közül a szavazatok általános többségét egy sem nyerte meg, új választás fog elrendelteni.

— **Megszűnt fővárosi napilap.** Az Országos Hirlap, amely Mikszáth Kálmán szerkesztésében 1897. október havában indult meg a Tisza-féle aspirációk támogatására, megszünt. Beleolvadt a Pesti Hirlapba, amelylyen a rövid bucsuztató szerint a lap volt előfizetői is kártalanítani fogják.

— **Képviselői tag választás.** A város nyolczadik kerületében az 1896. évi képviselői tag választás alaki okokból megsemmisítettett, amiből folyólag az új választás január hó 31-én tartott meg. A választást dr. Kovács Elek kir. közjegyző vezette. Ugy a szabadelvű párt, mint a függetlenségi párt külön jelölteket állított fel, s mondanunk sem kell, hogy a függetlenségi párt a maga jelöltjei mellett igen nagy agitációt fejtett ki. Így is vegyes liszta ment keresztül. Beadatott összesen 129 szavazat. Megválasztva lettek: Sipos Béla 97 szavazattal, Leffler Samuel 68 szavazattal, Tomasovszky Lajos 66, Nagy Lajos 66, dr. Bartok Jenő 65 és Kubassy Béla 65 szavazattal.

— **Sikerült vadászat.** Kállay András halasi birtokán szombat és vasárnap tartotta meg az évenként ismétlődő körvadászatot. Eseti 419 nyul, hatalmas szám. Csázik Péter dohánybevéltási tisztartó egymaga 38-at ejtett el, óriási rekord. A Nyiregyháziáról meghívott vadászok örömmel tértek vissza a nagyszabású vadásztól a szíves vendéglátás emlékével, mely minden ízében olyan volt, mint a nobilis gazda.

— **A kereskedő ifjak egylete** január hó 28-án tartotta meg a Korona disztermében tombolával egybekötött táncmulatságát saját pénztára javára. Kedélyes feszelen mulatság volt ép úgy mint az előző években. Növelte az érdeklődést a számtalan apróbb-nagyobb, csinosabbal csinosabb tárgy, melyeknek ki-sorsolását mindenki feszült figyelemmel kísérte. Persze a mulatságnak ez a része a legkedélyesebb jelenetekre adott alkalmat. A negyeseket 34 pár táncolta. Mint halljuk a mulatságnak erkölcsi sikerén kívül fényes anyagi sikere is volt: a tisztjövendelem meghaladja a 300 forintot. A jelen volt hölgyek közül a következőket sikerült feljegyeznünk: *Asszonyok:* Baruch Arnoldné, Baumann Morné, Bleuer Bertalané (Ibrány), Bleuer Samuné, Burger Pálné, Blau Morné, Czucker Bertalané, Engel Odónné, Erényi Sándorné, Faragó Lászlóné, Führer Ignáczné, Gara Leoné, Groák Lajosné, Groák Sándorné, Grosz L. H.-né, Groszmann Sámuelné, Hájós Emilné, Hajdu Gyuláné (Balkány), Hoffmann Bélané, Hoffmann Mihályné, Hunyady Lászlóné, Janousch Ferenczné, Kemény Pálné, Klár Gusztávné, Klár Samuné, Mandel Emilné, Mandel Gezáné, Silberstein Lászlóné, Ungár Gezáné, dr. Zinner Jenőné, dr. Zinner Samuné, Weisz Ferenczné (Pazony). *Leányok:* Baruch Anna, Baumann Gizella, Czucker Etelka, Gara Irenke, Hajdu Jenny (Balkány), Janousch Mariska, Lichtmann Emma, Silberstein Szeréna, Silberstein Róza.

— **Vig estély.** Rendkívül érdeklődés mutatkozott városzerte a nyiregyházi jótékony nőegylet *vig estélye* iránt. A műsor közlését első sorban ismert diszkrecióknak nem engedni meg, főleg pedig az, hogy egytlenegy számmal sem ismerjük. A szétküldött meghívók szövege így hangzik: Meghívó. A Nyiregyházi jótékony nőegylet folyó 1899. évi február hó 14-dikén saját pénztára javára, a „Korona” szálló disztermében külön e célra szerződötetett első rendű műerők felépítéssel és nagyérdékű humoros műsorral vig-estélyt rendez, melyre t. címet és családig tiszteltetl meghívja a rendezőség. Részletes műsor az előadás előtt a pénztárnál kapható. A vacsora előadás közben fog felszolgálatni vendéglői étlap szerint. Előadás után tánc. Belépti díj: Személyenként 1 frt 50 kr. Nagy páholy 10 frt. Kis páholy 8 frt. Páholy-jegyek kaphatók Ruzsonyi Pál úr üzletében. Kezdeté este 8 órakor. Asztalok lefoglalhatók a szálloda főpinczérénel, az előadás napján délután 2 óráig.

— **Vadásztársulatunk** 29-én vasárnap tartotta a szezon legutolsó nyulvadászatát. Eredmény: 21 nyul, 1 róka, 11 fácán. A puskaropogást vig pohárcsengés követte a sóstói vendéglőben.

— **Jótékonyzslu műkedvelői előadás.** A nyiregyházi ev. ref. egyház egy felállítandó orgona költségeinek fedezésére márczius hó

4-én műkedvelői előadást rendez, a mikor is a „Peleskei nótárius” kerül színre. A szereposztást legközelebb részletesen ismertetjük.

— **A helybeli jótékony nőegylet** — mint alapos forrásból értesülünk — márczius hónapban műkedvelői előadást rendez, amikor is Strauss világhírű operetteje: „A Czigány Bátor” kerül színre. A nagyobb női szerepek Josa Mártha és Lukács Ilona urhölgyek kezében lesznek. A férfiszereplők névsorát egyelőre titokzatos homály fedi.

— **A nagy-kállói korcsolyázó társaság** saját pénztára javára, a kaszinó helyiségében, február hó 4-dikén hangversenyyel egybekötött tánc-estélyt rendez. Belépti díj: személyre 1 frt, családre 2 frt. Felülfizetések közzététel fogadtnak és hir-lapilag nyugtáztatnak. Kezdeté este 8 órakor. *Műsor:* Felolvasás. Tartja: *Kelen Lipót* úr, Népdalok. Zongorán előadja: *Dudinszky Gizella* k. a., Szavaltat. Előadja: *Algay Odón* úr, Bimbilla magándala. Eneklí: *Lukács Ilona* k. a., zongorán kíséri: *Fekete Imre* úr, Gramophon. Bemutatja: *Vaskovics Odón* úr, Zongora játék. Tartja: *Láng Szidike* k. a., Népdalok. Eneklí: *Mayer Ferenc* úr a nyiregyházi városi dal-egylet baritonistája. Zongorán ki-éri: *Fekete Imre* úr.

— **Iskolák bezárása.** A városi járvány bizottság a még mindig nagy mértékben uralkodó kanyaró járványra tekintettel, elhatározta kedden tartott ülésében, hogy az összes város és tanyai népsikolák és kisdudoroknak február hó 11. napjig leendő zárva tartása iránt Szabolcsvármegye aispánjához felír. E szerint másfél hélig ismét zárva lesznek az iskolák.

— **Keresztvíz a Jordán folyóból.** Radványi István kir. tan. és miskolci kereskedelmi kamarai elnök hasonnevű fiánál, a ki dr. Markó Sándor rozsnyói közjegyző leányát bírja nőül, szép családi ünnepély folyt le a múlt héten Budapesten. Akkor keresztelték meg ugyanis a fiatal házaspár újszülött fiúgyermekét, még pedig a *Jordán folyóból merített vízzel*, amelyben tudvalevőleg Krisztus urunk is megkereszteltetett és amelynek vizét most *Zelenka Pál* püspök hozta magával a német császárral tett jeruzsálemi utjából.

— **Álarcos bál.** A helybeli iparos ifjusági önképző egylet a múlt évben oly szép sikerrel végződött álarcos bált ez évben is meg fogja tartani f. hó 14-én; a rendezőség mindent elkövet, hogy e mulatság a múlt évit felülmulja, mit a készülődéséből következően bizton hiszünk, hogy sikerülni is fog.

— **A kereskedő ifjak egyletének mulatsága.** Felülfizettek: Klár Andor 14 frt, Grosz L. H., Klár Dávid 7—7 frt, Hoffmann Mihály, Burger Pál 5—5 frt, Friedmann Sándor, Mandel Jenő, Groák Odón, Halasi János, Haas Ignác 4—4 frt, Silberstein László 3 frt, Heuffel Lajos, Baruch Arnold, Kún Armin, Weisz Ferenc, Bleuer Sámuel, Czucker Bertalan, Führer Ignác, Groszmann Samu, Mandel Géza, Groák Sándor, Juhász Etelka, Klár Gusztáv, Dr. Zinner Samu, Dr. Gara Leó, Hajdu Gyula (Balkány), Groák Lajos, Hájós Emil, Friedlber Ignác, Erényi Sándor (Biri), Bleuer Bertalan (Ibrány), Flegmann Bertalan (Buj), Klár Samu (Kótaj), Klár Lajos, Dr. Hoffmann Emil, Baumann Mór, Baruch Arthur 2—2 frt, Friedmann Mór, Silberstein Miklós, Csapka Gyula 150—150 frt, Pavlovits Sándor, Goldstein Gyula, Leveleki Lajos, Altmann Sándor, Ferenczi József, Geiger Béla, Jakabovits Mór, Schwarcz Adolf, Blau Mór, Gara Alajos, Kubassy Béla, Grünberger Lajos, Hoffmann Béla, Hunyady László, Mandl Emil, Dr. Prok Gyula, Bleuer Jenő (Ibrány), Grünberger Endre, Kovács András, Sztempák Jenő, Papp Sándor, Dr. Springer Géza, Dr. Flegmann Jenő, Dr. Flegmann Sándor, Faragó László, Hajdu Imre (Balkány) 1—1 frt, Dr. Zinner Jenő, Feuerstein S. 50—50 kr. Jegyeiket megváltották: Herczfelder Pál Kótaj, Weisz Lipót Szakoly, Fried Dániel, Stern Jenő, Morgenstern Dezső, Weinberger Arthur

5—5 frt, Gansl Lipót 4 frt, dr. Hartstein Sándor, Hegedűs Ignác, Lehtblau Jakab, Führer Mihály, Führer Zsigmondné, Ungár Lipótné, Ungár Lajos, Guttman Henrik, Kellner Lajos Simapuzta, Rosenthal Ferencz 3—3 frt, Groszmann Jakab, Schiller Gyula, Schwarcz József, Kubassy Gusztáv, N. N. 2—2 Hirschler Mór, Menczel Dávid, Friedmann Miksa 1 frt 50 kr.—1 frt 50 kr. Kemény Mór 1 frt. Mindazoknak, kik szívesek voltak az egylet anyagi sikerét előmozdítani, hálás köszönetet mond a kereskedő ifjak egyletének elnöksége.

— **A Polgári olvasó egylet bálja.** Egyik legsikerültebb mulatságnak készül a polgári olvasó egylet bálja, amelyre az előkészületek javában folyamatban van. A következő meghívó bocsátott ki: Meghívó. A nyiregyházi polgári olvasó-egylet által 1899. február hó 11-én az ág. ev. központi iskola disztermében, könyvtára gyarapítása céljából tartandó zárkórú batyus táncvigalomra. Békéfy László, dr. Prok Gyula, társelnökök. Bacsó Béla, pénztáros. Ruzsa Endre, titkár. ifj. Gaál Endre, ellenőr, Rendező-bizottság: Adamovics András, Andrejkovics Béla, Andre Gyula, Arvay Géza, Baruch Arthur, Blistyán Kálmán, Bülesbach Peter, Csapka Gyula, Csengery Gyula, Daniel Sándor, Dokupil Gyula, Elek József, dr. Erneyi János, Fogarasi Lajos, Gaál Elek, Galli Lajos, Gavallér István, Görgey István, ifj. Häuffel Lajos, dr. Hoffmann Emil, Josa Ferencz, Juhász György, Kálmay Zoltán, Kertész Endre, Király Endre, Király Sándor, Kossik Kálmán, Kovács András, Kovács Géza, Köver Gyula, Kubasi Béla, ifj. Lipták Dániel, Markó Mihály, Matulka Odón, Majercsik Ferencz, Murányi László, Nagy Sándor, Noszko István, Oberländer Zsiga, Oláh György, Oltványi Odón, dr. Paczaeur Béla, Pavlovits Sándor, Peter József, Schön Dániel, Silberstein Miksa, ifj. Simkó József, Somlai Gábor, dr. Springer Géza, Sulyok Kálmán, Sztréska Miklós, Szabó Gusztáv, Szabó Kálmán, Szabó Lajos, dr. Szesztay Zoltán, Szlaboczkay Ernő, Szöllösy Miklós, Tarczy Kálmán, Zimmermann Gyula, Zimmermann Kálmán. Személyre 3 korona, családre 6 korona. Felülfizetések köszönettel fogadtnak és hir-lapilag nyugtáztatnak. Kezdeté 8 órakor. — Tekintettel a rendezőbizottság nagy számára, bizton hiszünk, hogy a nyiregyházi bálók régi baja, a táncos hiány előfordulni nem fog.

— **Irodalmi pör.** Érdekes ügy foglalkoztatja a budapesti polgári törvényszéket. A mint esztendőben ugyanis a Magyar Színház előadta Gaál Józsefnek a „Peleskei nótárius” című népszerű darabját. A második előadás estéjén azonban egy ügyvéd jelent meg a színházban, aki tiltakozott a darab előadása ellen, mert a színház nem szerezte meg a darab előadási jogát. A színház vezetősége meglepetve kérdezte, hogy kinek a felhatalmazásából jelent meg az ügyvéd. Erre ez előadta, hogy Gaál József örökösének a mandátumával jött. Ugyanis az 1866-ban elhalt szerző két darabot hagyott hátra: a „Peleskei nótárius”-t és a „Szerellem és sampányi” címűt. Mind a két darab előadási jogát Gaál Gyula budapesti állami tisztviselő és rokonai a hagyatéki bírósággal magukra ruháztatták. Ilyenformán a színház valóban tartozott volna a darab előadási jogát a Gaál örökösöktől megváltani. A darab azonban már ki volt tüzve előadásra, a jegyek elkeltek és így a színház képtelen volt eléget tenni az ügyvéd kívánságának. Természetesen másnap a darab lekerült a műsorról. De a Gaál-örökösök ezel nem elégedtek meg, hanem a szerző jog bitorlása címen pörbe fogták a Magyar Színházat és tízezer forint kártérítést követeltek. Az erre megindult polgári pör folyamán a Magyar Színház azzal védekezett, hogy a „Peleskei nótárius”-a után már Gaál Józsefnek sem illeti meg a szerzői jog, mert ez a darab csupán színpadra alkalmazása Gvadányi József ezredes „Zajtay István utazása Pestre” című elbeszélő költeményének. Ily módon a polgári pör irodalomtörténeti kérdéssé vált, mert a bíróságnak

afőlött kell döntenie, vajjon a „Peleskei nótárius” eredeti népszimű-e vagy átdolgozás. Ez utóbbi esetben ugyanis valóban nem illetheti meg Gaál József örökösait a szerzői jog. A törvényszék Pécs Imre bíró előadása után úgy határozott, hogy döntés előtt meghallgatja a szerzői jogi szakértői bizottság véleményét arra nézve, vajjon Gvadányi, vagy Gaál a szerzője a „Peleskei nótárius”-nak.

— **Kályha.** T. olvasónk figyelmét felhívjuk lapunk jelen számában megjelenő „Kályha” című tárczára. Ilyen című apróbb-nagyobb dolgozattal többször is fog találkozni a szives olvasó, s hogy elejét vegyék azon esetleges gyanúsításnak, hogy tán keményseprői szaklappá akarjuk a „Nyiregyházat” fejleszteni, íziben elmeséljük a dolog genesisét. Egy helybeli társaságban szóba került ugyanis a „Magyar Szalon” havi folyóirat által időnként kiírt verseny, mely egy a nevezett lap által meghatározott témáról foly. Eddig két témáról, illetve két szó alatt irtak nevesebb íróink és költőink a „Magyar Szalonba” u. m. „Margitról” és „mogyorórol.” Persze saját természetére volt bízva mindenkiné, hogy mit írjon, milyen alakban írjon stb. Így aztán megismerkedtünk szöke, barna hű és hűtlen (ezek jóval többen voltak) Margitokkal és számtalan hamozott és hamozatlan mogyoróval. Szóval tág ter nyílt az írói egyéniség, fantázia és fellogás érvényesítésére. Az eszme szerkesztőségünk tudomására jutott, mely azt magáévá tette, s máris sikerült megnyernünk nehányat lapunk tollforgató barátjai közül, kik készséggel vállalkoztak erre a kis irodalmi „heccre.” — Ne ijedj meg kedves olvasó, nem fogsz itt népszerű, neves és divatos írőkkal találkozni, kiket „smart” manapság olvasni — hanem szülővárosunk kis írógardája sorakozik a „Kályha” körül, melynek meglegenél olykor-olykor jól fogod magad érezni, majd talán asztis is nehányat, (amit ugyan nem remélünk) de nem vesszük rossz néven, csak rajta sans géne, mert úgy veledünk, hogy jobb itthon a barna kenyér, mint másutt a fehér. Szívesen veszünk a közönség köréből is irodalmi becsű dolgozatokat, amelyeket egy három tagú illetékes bizottság fog elbírálni, s szerkesztőségünk a legjobbnak véleményezett kályha tulajdonosát értékes *meglepetésben* fogja részesíteni. Még csak azt jegyezzük meg, hogy a vaskereskedő urak ki vannak zárva a versenyből.

— **A közönség figyelmébe.** A kereskedői körök üzleti érdekeinek megvédése céljából elrendelték, hogy a házhöz kézbesítéssel megbízott posta- és távirda hivataloknál a kézbesítő a kézbesítő ivatek kétretbe összehajtvva akként mutassák be aláírásra czimzettnek, hogy azok az ivatek azon részét, melyen a pénzküldemények feladási helye és a czimzettek neve van feljegyezve ne láthassák. Minthogy ezen eljárás czelszerűnek bizonyult, annak általános alkalmazását a házhöz kézbesítéssel nem foglalkozó tehát kézbesítő könyv mellett kézbesítő kincstári posta és távirda hivatalokra is kiterjesztém. intézkedik tehát, hogy a kézbesítő a pénzes levelek és csomagok kézbesítése alkalmával miután czimzettnek a kézbesítő könyv megfelelő bejegyzését megmutatták, a kézbesítő könyvet sarkokban visszafelé két részbe hajtva akként fektessék czimzettnek elé aláírásra, hogy azok a könyv baloldali lapjait melyen a küldemények feladási helyei és czimzettek nevei vannak feljegyezve, ne láthassák. Az ajánlott levelek és a posta utalványok kézbesítésénél ellenben minthogy az e czélra kasznált könyvek berendezése mellett a küldemények összes adatai egy lapon jegyeztetnek fel s ekként a kétretbe hajtással a czélt nem lehet elérni, a kézbesítő a többi küldemények adatait itatós papírral fedje el az illetéktelen szemek elől. Általában a kézbesítő a feleknek ne engedjék meg, hogy a kézbesítő könyv lapjait forgassák és a bejegyzéseket olvasgassák s kiváltkép tiltsa el őket azon szokástól, hogy a kézbesítő könyveket kezéből kiadják s aláírására a czimzett

valamely alkalmazottja (cseleedsége) által czimzett lakosztályába beküldjék. A kézbesítés legyen mindenkor közvetlen, a czimzett a kézbesítő könyvben az átvételt mindig a levélhordó jelenlétében ismerje el. Nagyvárad. 1898. december 28. *Schöpfunglin.*

— **A debreczeni lóversenyeket** az idén április hó 15. és 16-án tartják meg, a következő programmal: *Első nap.* Szombat, április 15-én. I. Nyeretlennel elődversenye, 1000 korona a győztesnek, 200 korona a második lónak. Egyleti díj. Távolság 1600 méter. 3-é. és id. lovak számára. II. *Debrecezen sz. kir. város díja.* 100 drb. cs. és kir. arany, melyből 90 arany a győztesé és 10 arany a másodiké. Ezenkívül 100 korona (egyleti díj) a második lónak. Távolság 1400 méter. 3-é. és id. beföldi félvér ménés és kanczák számára, melyek még 1800 korona értékű sikversenyt nem nyertek. III. *Hortobágyi díj.* 1200 korona a győztesnek, 200 korona a második lónak. Adja a földművelésügyi m. kir. Miniszter. Távolság 1600 méter. 3-é. és id. beföldi lovak számára, melyek 1898—99-ben 1800 korona értékű versenyt nem nyertek. IV. *Eladőverseny.* 1500 korona a győztesnek, 200 korona a második lónak. Egyleti díj. Távolság 2000 méter. 3-é. és id. lovak számára, melyek 1898—99-ben 1800 korona értékű versenyt nem nyertek. V. *Nyulási gátverseny.* 1200 korona a győztesnek, 200 korona a második lónak. Egyleti díj. Távolság 2400 méter. 4-é. és id. lovak számára, melyek 1898—99-ben 1800 korona értékű versenyt nem nyertek. VI. *Szent-Györgyi akadályverseny.* 1200 korona a győztesnek, 200 korona a második lónak. Adja a földművelésügyi m. kir. Miniszter. Távolság 4000 méter. 4-é. és id. beföldi lovak számára, melyek 1898—99-ben 1800 korona értékű versenyt nem nyertek. *Második nap.* Vasárnap, április 16-án. I. *Nyeretlennel verseny.* 1000 korona a győztesnek, 200 korona a második lónak. Adja a földművelésügyi m. kir. miniszter. Távolság 1200 méter. 3-é. és id. beföldi lovak számára. II. *Totalisatourverseny.* 1500 korona a győztesnek, 200 korona a második lónak. Egyleti díj. Távolság 2400 méter. 3-é. és id. lovak számára, melyek 1898—99-ben 1800 korona értékű versenyt nem nyertek. III. *Eladőverseny.* 1000 korona a győztesnek, 200 korona a második lónak. Egyleti díj. Távolság 1600 méter. 3-é. és id. lovak számára, melyek 1898—99-ben 1800 korona értékű versenyt nem nyertek. IV. *Eladók gátversenye.* 1000 korona a győztesnek, 200 korona a második lónak. Egyleti díj. Távolság 2400 méter. 4-é. és id. lovak számára, melyek 1898—99-ben 1900 korona értékű versenyt nem nyertek. V. *Eladók akadályversenye.* 1000 korona a győztesnek, 200 korona a második lónak. Egyleti díj. Távolság 3200 méter. 4-é. és id. lovak számára, melyek 1898—99-ben 1800 korona értékű versenyt nem nyertek. VI. *Nagy akadályverseny.* 1700 korona a győztesnek, 300 korona a második lónak. Adja a Magyar Lovaregylet. Távolság 4800 méter. 4-é. és id. lovak számára, melyek 1898—99-ben 1800 korona értékű versenyt nem nyertek. VII. *Mezei gazdák (földészek) verseny.* 220 korona. Egyleti díj. Futhatnak hajdúmegyebeli és Debreczen sz. kir. városi mezei gazdáknak saját oly lovai, melyeket a bíróság elfogad. Távolság a pályán egyszer körül, nyereg nélkül lovagolva. Nyeremény az elsőnek 100 korona, a másodiknak 60 korona, a harmadiknak 40 korona, a negyediknek 20 korona. Bejelentés felőrával a futás előtt. Legalább négy különböző tulajdonos lovának kell indulni, hogy a díj kiadassék.

— **Pályázati hirdetés.** A Szabolcsvármegyei Általános Tanítóegyesület pályakérdésül a következő tételt teszi ki: „A család és iskola összhangzó működése az erkölcsi nevelés szempontjából.” Csak egyesületi tagok pályázhatnak. — A nyertes mű jutalma 40 korona. Az idegen kézzel írott, jelíges levélkével ellátott dolgozatok május 1-éig Or-

sovszky Gyula egyesületi elnökhöz Nyiregyházára küldendők. *Werner Gyula,* főjegyző.

— **Baleset.** Zahorai János ismert festőművész, komoly baleset érte múlt hó 25-én BASHALMÁN, gróf Pongrácz Jenő birtokán, hol ugyanis a grófi pár arczképének megfestésével van megbízva. Amint délután 5 óra tájban a Nagytéremből kilépett a folyósóra, ott megcsuszott és oly szerencsétlenül zuhant a folyósó kötlábláira, hogy jobb karját kitörte. Állj van remény, hogy egy fél éven belül művészeti tevékenységét folytathassa.

— **A bősörményi ágyusztó.** Hajdu-Böszörmény városa f. hó 22-én igazalma reggelre virradt. Ágyulóvessék dőreje rázkódtatta meg a levegőt, az emberek ijedten rohantak az utcára. Némelyek azt gondolták, hogy az országgyűlési pártok közt kitört a béke, mások árnyított tartottak, bár a közelben tíz mértföldnyire nincs folyóvíz. Időbe került, míg a nagy piacozon mozsarakat puffogató legények bevallokták, hogy őket Aranyossy, az új színház direktora fogadta fel, ki a múlt hónapban Nagy-Kállóban inségeskedett társulatával s annak a puskaropart fogaszlják. Aranyossy kijelentette, hogy ő szinlapokat küldözget szét, de a bősörményiek arra még nem mentek színházba. Most tehát ágyuztat; ettől többet vár. S e számítás beütött — este szufolóság tele volt a színház. Vajjon szabad-e ilyen eszközökhöz folyamodni egy vidéki direktornak? A 60-as évek elején Molnár György, a budai dunaparti szinkör igazgatója mindennap ágyuztatott, sőt Temesváry Lajos még 1876-ban is ágyusztóval hozta össze a Horvát-kerti szinkör megnyitó-előadására a közönséget. Este Budavár 49-iki bevételét adták, s nagyobb hatás kedvéért az utolsó felvonás végén a szinpad hátulja hirtelen megnyílt, a Gellérthegy a citadellával együtt belátszott a nézőtérre, görögűtekek gyultak ki, szörnnyű ropogás hallatszott s a közönség a szinészekkel együtt énekelte a Hazának rendületlenül. Ha 22 év előtt ilyenek eshettek egy fővárosi színházban. Hajdu-Böszörmény is kibírja az Aranyossy direktorságát.

— **A kaszinó közgyűlése.** A helybeli kaszinó f. évi február 5-én, vasárnap d. u. 2 órákor tartja évi rendes közgyűlést a következő tárgysorozattal: 1. Elnök jelentése a következők tárgysorozattal: 1. Elnök jelentése az 1898-ik évről. 2. Pénztári kimutatás az 1898-ik évről. 3. Költségelőirányzat az 1899-iki évről. 4. Tisztikar és választmány választása. 5. Választmányi javaslat a kaszinó házvetele ügyében.

— **A debreczeni m. kir. bábaképezdében** az 1899-iki nyári tanfolyam folyó évi márczius 1-én kezdődik. A tanfolyam 5 hónapig tart és 20 frt vizsgadíjon kívül, mely előre fizetendő — díjmentes. Felvehetők 20 évet betöltött, de 40 évnél még nem idősöbbed, írni-olvasni tudó nők. Felvetelért az intezet igazgatóságához kell folyamodni s a kérvényhez keresztlevel, erkölcsi, orvosi és esetleg szegénységi bizonyítvány mellékelendő. Szegény tanulóknak ingyen lakást kaphatnak az intezetben, nemkülönben, ha szorgalmasak és jó előmenetelt tanusítanak; pénzsegélyt is. A kedvezményeket elnyerésénél előnyben részesülnek, kik olyan községek előjáróságától ajánlatnak, a melyekben meg okleveles bábák nincsen. — Így a községek értelmes és tanult bábához jutnak s a tanfolyam hallgatására könnyebben kaphatnak tanulóit olyan kis helységek is, a melyekben tisztán a bábáság után megélni nehéz s e miatt e foglalkozás megtanulására áldozni senki sem akar. A felvétel iránt a kérvények folyó évi február hó 15-ig adandók be. Debreczen, 1899. évi január hó 10-én. Dr. *Kenézy Gyula,* igazgató tanár.

— **Egy családapa levele.** A helybeli rendőrkapitánysság levelet kapott a napokban egy családapától, akit az utcai prostitúció nagy tultengésére figyelmeztette, a saját maga 15 éves fiánál szerzett keserves tapasztalatai révén a rendőrséget. Bővebben — kényes

természeténél fogva e kérdésnek — nem írhatunk ez ügyről — de az új rendőr kapitányról — a levél írójával együtt reméli a közönség, hogy erélyes kézzel fog bele-nyulni e tekintetben való közállapotaink rendezésébe.

— **A Dreyfuss ügyben** oly szomorú szerepet játszó Walsin Esterházy volt franciaország nevét sok lap előszeretettel egyszerűen csak Esterháznak mondja, a mi sok olvasóban azt a téves hitet támaszthatná, hogy ez a kétes erkölcsű ur a magyar Esterházyakkal, valamely rokoni összeköttetésben áll, pedig sem a herceg, sem a gróf Esterházy család, nem vallja őt magáénak. A család hercegi ága, melynek majorescoja csak a múlt hóban nősült, Magyarországon legnagyobb földbirtokosa, a grófi család, részint dunántúli megyékben nagykiterjedésű birtokok tulajdonosa, részint erdélyi magnások, ezek egyike Gróf Esterházy Géza a nevétől országsszerte ismert cognac gyárat alapította meg évekké elelőtt de valamennyi tagja e nagyírú magyar magnás családnak erkölcsi tekintetben, minden kétségen túl álló feltétlenül gentleman, a kikkel egy lélegzetre Walsin Kalandur ur nevét meg kiejteni sem lehet a nélkül, hogy meg ne bántaná az ember, az Esterházy nevet jogosan viselő és arra büszke családot, mely Magyarországnak több nagy fertit szolgálta tott mar.

— **Vidéki pénzügyi reformjáról.** Az utóbbi időben éppen a vidéki pénzügyi körében észlelt válságos viszonyok s egyes intézeteknél bekövetkezett rázkódások aktuálisabbá tették ezt a kérdést, a melylyel a legújabbán illetékes bank- és kormánykörök sokat foglalkoztak. Az aradi polgári takarékpénztár bukása alkalmával Lukács László pénzügyminiszter komolyan fontolóra vette a vidéki pénzügyi törvényhozási reformálását, de az ez irányban bizalmasan megkérdezett fővárosi pénzügyi igazgatók éppen a mostani gazdaságilag válságos időt nem tartották alkalmasnak az ilyen akcióra. A kérdés azonban semmiesetre sem tűnt le, s miután a vidéki pénzügyi körökben is nem egyről tudják beavatott körökben, hogy viszonyaik egyáltalán nem rendezettek, nemcsak aktuális, hanem sürős e kérdés megoldása, hogy nemely vidéki kereskedelmi központot fenyegető rázkódásoknak idejében eleje vétessek. Azért volt érdekes és jelentős Székely Ferencnek, a Belvárosi Takarékpénztár igazgatójának a Pénzügyi Tisztviselők Körében tartott fölolvasása, a melyben az előadó a reformnak társadalmi uton való létesítésére tett konkrét javaslatokat. A fölolvasó az állami beavatkozással szemben az intézetek társadalmi akcióját pártolja. Végig megy az utóbbi évek vidéki bukásain, a kolozsvári három pénzügyi, a maramarosi takarékpénztár, az aradi polgári takarékpénztár bukásán s az érsekújvári takarékpénztár súlyos rázkódatásán s ezek alapján bizonyítja, hogy a vidéki intézetek, a melyeknek aktivuma mobilis, változásai immobilisek s így a közbizalom legkisebb megrendülésének is áldozatul eshetnek, nagyon részölgáltak az alapos reformra. Az intézetek bukásának az a tanulsága is van, hogy ha idejében jött volna a segítség, még rendszeren segíthettek volna rajta. Azért egy olyan fórum alkotását ajánlja, a melyhez bizalommal fordulhat s a mely állandóan ellenőri is az intézet működését s ezzel bizalmat is kelt írta. Konkrét javaslatai a következők: A honi pénzügyi körzésére egy szabadon választott központi hatóságot, egy pénzügyi kamarát kell szervezni, mely egyeséget elveket állapít meg a könyvelésre es mérlegelésre nézve es a mely tagjain állandó felügyeletet gyakorol kiküldött szakértő közegek útján, felügyelet, mely kiterjed a szakértői vezetésre, az intézet vagyonának elhelyezésére es a nyereségnyel foltosztására is. A pénzügyi kamarával egyidejűleg es kezése alatt létesítendő volna az országos

pénzügyi alap az érdekeltek összes betéteinek öt százalékából, a mely a pénzügyi országos tartalékul szolgálna, hogy válságos időben legyen mire támaszkodniok. Az állam hozzájárulását csakis a következőkre nézve tartja szükségesnek: 1. Hogy a két intézmény szabályzatai a törvényhozás által törvény erejével ruháztassanak föl. 2. Hogy a pénzügyi alap jövedelmét adómentességet élvezzenek, annál is inkább, miután az illető betétek már meg vannak adózva és miután közhasznú es nem nyereségre irányuló vállalatról van szó.

— **Háború es béke.** III. Ramszesz uralkodott Egyiptomban, 1820. esztendővel az Ur eljövetele előtt. A papok fényes diadalmeneteket tartottak, a főurak drága köntösökben utogatták magukat a népnek. Művészek írták tele keppel, faragtak tele szoborral a templomok oszlopait es falait. Fejllett a tudomány, haladt az ipar, hódított a kereskedelem. S Egyiptom a bukás szelén állott. Züllésnek indult. A nép megelégette a dicsőséges hódításokat. Felebredt a materialismus szelleme. Mindenki jólre vágyott. Unott lett a kötelesség. Egy irástudó lefesti tanítványa előtt a gyaloglistát sorsát. „Kenyeret es vizet vállalj virzi, mint számar a terhét, nyaka es nyakszirtje hasonló lesz a számaréhoz; hátgerince összeroncsolódik . . . A mikor eléri az ellenséget, olyan, mint a reszkető lud, mert nincs már ereje egyik tagjában sem. Mikor nagy sokára visszakerül Egyiptomba, olyan, mint a születte bot.” Még hangzottak a győzelmi ének mámoros hangjai, a nép még üdvözölte a fáraó kocsiját, mikor e sorokat írták. De aljában rengett a társadalom. A nép ellenségét látta az államban. Felebredt az ókori anarchismus. IV. Ramszesz alatt már nincs Egyiptomnak története. — Nem voltak nagy hadjáratai, a leigázott Syria fizette adóit, de lassanként fölébe nőtt az öreg Egyiptomnak. E vé- földnek 3000 éves történet nyomta a vállát, Syria ifju erőben kelt ellene. S az ősi birodalom, fény es pompa közepette a hatalom magas fokán — elhalt. Ime az e civilizált, az előregedett nemzet sorsa, ugyanaz a sors, mely Európára var a fiatal Amerikával szemben. Az ifju nép az ő-től tanulja el művészetét, életének alapjait, mindent, de az eltanult formákat a maga fiatal erejével tölti ki. Az egyiké a mult, — a másiknak sem multja, sem jelene, — csak jövendője. Ime így gurul — szinte matematikai pontossággal — a világalom egyik nemzetéről a másikra, földrajzi es időbeli következetességgel. E jelenségben törvényszerűség van, mert a fejlődés es módjában psychologia es logika rejlik s ezért csakis ezért lehet a történet az élet mestere, magistra vitae. Ezért az élet mestere a Nagy Képes Világtörténet is, melynek most megjelen 9-ik füzeté mondja el bőven mindazon eseményeket, melyek e nagy tanulságokat magokan rejtik. A Nagy Képes Világtörténet egy füzet 30 kr. Egy kötet ára diszkótésben 8 frt. Megjelen minden héten egy füzet, minden 4 hóban egy kötet. Kapható minden hazai könyvkereskedésben.

Apróságok a hétről.

Csend.

Januári éjszaka.

A Bessenyei kert olyan édesen aludt, mintha Ságny nagyságos ur tanítványa volna, a szobor talapzata boldogan mosolygott bizonyosan Kalossal álmodott. A kert előtt nagy fényűzést követek el az ideges, folyton zsörtölődő, zúgó villanyos vésszanyok az ivlápák. Egyedül haladtam tova a pompás, csendes éjszakában.

Hirtelen rekedtes, kellemetlen hangok ütöttek meg füleimet. Ingerhíten néztem arra fele, ahonnan a borizó társalgás zaja eredt, szinte bosszantott, hogy ezek a durva s mindinkább erősbödő hangok profanizálják az éjszakaiat.

Három alak ballagott egymás mellett eléggé határozatlan lépésekkel. Amennyire kivehettem a fiatal lurkók iparos lovagok voltak, kik iparkodtak, hogy tudás utáni szomjuságukat egy közeli kocsmában oltassák — így vettem ki legalább a színes társalgásból.

— „Te Andris, aczi csak egy forintot” szözlött egyik hősünk társához.

— „Ugyan ne izélj ma, mi az ördögnek neked egy forint!” dörmögött az vissza.

„Minek? hát hogy nekem is legyen egy pár krajczárom,” válaszolt a visszautasított kölcsönkérő méltatlankodó hangon.

És még azt mondják, hogy pusztul a magyarból a humor, meg a finánc zseni.

*

Ugy látszik hogy kiment a tél a divatból. Se hó, se jég! A téli tájképek kivesznek tárlatainkról, a megrögzött téli tájkép festők elmennek szebb hazát keresni, hol nincsen kék es s hol nem zöld a mező. Oda valahova Labradorba, vagy Grönlandba, hol kevés a műbíraló es sok a foka.

A korcsolyázás nemis sportja is szünetel. Nem lobog többé Fánika boltja fölött a vídám piros zászló, csend van a Morgón, Isten veletek kedves nyelzcsok, a tél elment es sohase tér vissza! (Szabadon az orleansi szűz ut.)

A szezonjegyek tulajdonosai dühöngnek, komor arcczal járnak-kelnek, sehol se találják helyüket; ezek a korcsolyázó áldozatai. A bálí táncrendelők lekerült a „pas de patineur”.

A hósepregetők dolog hiányában meg-hóttak.

Szóval egy évszakkal kevesebb van. Elképzelem azt a jelenetet, midőn néhány évtized múltán mesélgetünk unokáinknak a régi szép időkről, mikor még az égből csillogó, fehér chrisantok hulltak alá a fekete földre, hol szorosan egymáshoz simuló párok sétálgattak össze-vissza a fehérre vált utca-
közben lassan, kéjesen hullott a hó . . . s a kipirult arcocskákról lekaczagott a boldogság . . . odafordultak kiserőkhöz: — Ugyan édes, mi az az ex-lex?

S a pimasz pubi így fog válaszolni a hóról tartott hangulatos előadásunkra:

— Ugyan nagyapó, hogy lehetsz ilyen naiv, egy kukkot se hiszek én el mindebből. Tempora mutantur . . .

CSARNOK.

Zsidó honvédek.

(Vége)

De vajjon ki tudná tárgyunk ez oldalát illető érdekes es emlékezesre méltó részleteit összehordani, ma ötven év után, midőn az idő annyit elnyelt a dicső idők történetéből oly teljesen, hogy az többé föl nem ásható. Amidőn még lehetett volna az adatokban dúsakálni, évtizedekkel elelőtt, nem kereste senki, hosszu ideig tanácsosabb volt elitkolni; elfelejteni azokat es mi most csak egyes kivételesen megőrzött, vagy véletlenül felszínre kerülő adatokra utalhatunk, mintegy állításaink illusztrálására. Ehhez járul hozzá érdekes adataival Mikár Zsigmond honvédegyleti titkár levele, melyet Bleuer Ignác honvedszázadoshoz intézett es melyből álljanak itt a következők:

„Megkeresed engemet az iránt, hogy közölném veled: mit tudok én magyar zsidóinknak az 1848—49-iki szabadságharcnak nevezett önvédelmi hadjáratunkban tanúsított részvételükről?

A megkeresés felette megtisztelő tetődél, es jogosult is két irányban; először, mert csakugyan számosan vettek részt, s ha tekintetbe vesszük azt, hogy a zsidók, — mint olyanok — a társadalmunkban számot nem tettek, annyival inkább figyelmet érdemel a kérdés; másodsor jogosan fordulhattál ese-

kelységemhez, mert fel kellett tennem, hogy mint azon egyén, ki közel negyven éve szakadatlanul foglalkozom az említett évekbeli harcosok, ma már „örög honvédeknek” nevezett egyéni dolgaikkal, a legbővebb alkalom is lehetet „a zsidókról kizárólag is” a legtöbb megjegyezni valót — legalább is — emlékezetemben megtarthatnom.

„Tény az, tagadhatatlan tény, hogy a honvédseregünkben volt zsidók között — a saját számarányukhoz képest — több volt a kiváló egyén, mint aránylag a más népfajokból.

„Kezdem a saját ezredemnél — a 9-ik huszárezrednél — amelyben összesen 3 egyént ismertem. Goldberger Samu főhadnagy, Friedmann Mór őrmester (zsinórverő) és Schönfeld Samu, szintén őrmester. Friedmann strázsamesterről elmondhatom, hogy például a nagy lovasági összecsapásnál vetelkedve egy másik őrmesterünkkel (német ember és vivőmester volt, mielőtt ezredünkbe lépett, ahol azonnal őrmesteri rangban fogadtatott) pár percig egy helyen álltak s a köröttük forgó német lovasoknak kinek jobbról, kinek balról tapogatták meg a füle tövét, míg aztán maguk is a már jó távol Moor-ban futó huszárutasaik után indulva, a német strázsamester irigy dühből a zsidónak háborút üzent. A másik strázsamester (Schönfeld Samu) végigharcolta a hadjáratunk s besoroztatvan aztán közkatonának az I. számú huszárezredbe, ott megint összejöttünk és a Schönfeld Samu csakhamar megint vissza nyerte rangját. A Goldberger Samu pedig nemcsak mint katona, de később, mint hazafi is kiváló volt. Midőn 1849. februárban Görgei Artur hadserege a Rozsnyó felé elfutamodott gróf Schlick hadtestét megközelítette, Goldberger főhadnagy lett kiküldve fészakkal Schlick távolságáról biztos tudomást hozni; feladatát úgy oldotta meg, hogy huszársíjával az egész éjjelen át addig szagolt, míg bizonyítékul az ellenfél utóvédjéből egy gróf Civalard ezredbeli dzsidás fogott és reggel magával hozta.

„Ez a vitéz lett volna az egyedüli, ki az említett 9-ik huszárezredből — a főtisztai kar ajánlatára — érdemjellel leendett vala kitüntetve, de az sem teljesedett be; pedig az az ezred nem volt az utolsók közül való!

„Ismertem — szól tovább a nagyérdékű level — másutt is hadjáratunk alatt zsidó honvédtársakat, de nem sokat. Így az I. honvédszászlóaljából, mely Pesten alakult az egész hadjáraton át láttam Klopstock Mór, gyönyörű szép 18—19 éves fiatal volt; egy alkalommal egy ágyú golyóval rajta keresztül, nyomorékan került haza, itt nyomorog a fővárosban.

„Többet ismertem a 14-ik honvédszászlóaljban, mely szintén Pesten alakult, nevzerint: Becségi (Ehrenzweig) Miksát, ki századosi rangig felvitte; a két Perigrund fivért, mindkettő őrmester, s ugyanabban a zászlóaljban volt Hazai-Hauser Lipót, ki mint nyugalmazott főhadnagy ma is még Budapesten él, ugyszintén a két Weisz fivért, mindkettő csonkakaru.

„Többekkel ismerkedtem meg, mindenestre a hadjárat után, a honvedigazolások folyamata harmincz éven át bővebb alkalmat nyújtott rá.

„A Bihar vármegyei honvédegyetből származott fel a fővárosba Grosz-Csatáry Lajos, ki az 1848—49-es honvédségben századosi rangig felvitte, most a magyar államvasutak igazgató orvosa gyanánt a miniszteri tanácsosi rang tisztelgett élvezi. „Bemet, erdelyi hadjárata alatt, mint hadsegéde, egy orozva történt támadás alkalmával, személyes vitézségével megtette. Herculesi eréjű!” (Jókai.)

„A fővárosban élt Grosz Henrik, volt honvédségi élelmezési őrnagy, ennek öccse Grosz Mór, egy Eggyessy Vincze és Teitelbaum Albert élelmezési századosok mindhármán amily szegényen mentek 1848-ban a

honvédségbe, ép oly szegényen jöttek 1849. végével abból vissza.

„Kiváltak annak idején az orvosi pályán Kunewalder Zsigmond, ki törzsorvosi rangig felvitte; Adler Károly, Bleucher Lipót, Deutsch Bernát és Goldner Miksa, mint százados- és főhadnagyrangbeli főorvosok.

„Vannak ezeken kívül, kik fegyverrel a kézben szolgáltak és ott emelkedtek törzs- és főtisztí rangra. Így Goldner-Arany Károly, huszárőrnagy, Singer-Dallos Elek, őrnagy, ki a jelenlegi honvédségből mint alezredes ment nyugdíjba; és Kövy Zsigmond tüzérszázados, kinek a csatatéren vitte el az ellenség golyója egyik lábát.

„Dr. Halasi Vilmos, ki mint egykori hadnagy Veszprémben a honvédegyletnek tisztés elnöke.

„Komárom vara hadseregéből megemlítettő Holleander Leó, ki élelmezési főbiztos gyanánt, őrnagy rangban teljesítette hazafias szolgálatait és Blener Ignác százados, ki az utolsó levélbeni tudósítást vitte Komárom várából Görgei Artur tábornokhoz és onnan Görgei válaszat vissza is hozta.”

Tehát megállapíthatjuk azt az érdekes tényt, hogy a magyar-zsidók, kik hazánkban évszázadokon keresztül ki voltak teljesen zárva a katonai pályáról, hisz törvény értelmében pénzzel kellett megváltaniok a tényleges szolgálatot, kik tehát nem voltak a katonai hivatására nevelve és szoktatva, mégis egyéni kiválóságuk és rátermettségük által méltó helyet biztosítottak maguknak a dicső 48-as honvédség körében.

És ép szabadságharcunkban, midőn ugyszólván varázstücsre termettek elő, mint a mélység titkos rejtekéből, a harcra kész magyar csapatok és seregek, amidőn tehát nem a katonai kiképzés és gyakorlat, hanem a veleszületett képesség, a természetadta ész és tehetség volt az egyéni bátorságon és lelkesedésen kívül a mértékadó, valóban nem kicsinylendő fontossággal bírt a zsidóknak e tekintetben bebizonyított faji tulajdonsága, mely egyedül képesítette a magyar-zsidókat is arra, hogy a háboruban döntő befolyással bíró tisztikar számára oly kiváló mértékben szolgáltattak hasznos anyagot.

Dr. Bernstein Béla.

Különfelek.

„Kopaszok klubja.” A nagyvárosban és csak télen lehet igazán meglátni, hogy milyen óriási különbség van ember és ember sorsa között. Párisban például most naponként több embert nyel el a Szajna és nagy kelete van mérlegnek, borotvának (a borotvának különösen patrioták körében), revolvernek, kőtélnek és a negyedik emeletnek egyaránt. A morgue állandóan tele van jobb hazába tért szerencsétlenekkel. Mert a nyomor elviselhetetlenül nagy. S míg a kétségbeesettek százai elmenekülnek erről a földről, egy sereg ember — klubot alakít: „A kopaszok klubját.” Vidámnak mondanánk ezt a társaskört, ha az alapszabályai paralizált nem sejtjenék. Az alapszabályok egyik főpontja ugyanis ez: „A klub tagjai csakis olyanok lehetnek, akik gondnokság alatt vannak, vagy voltak, vagy pedig huszonegy centiméternyi kopasz helyet tudnak a fejükön fölmutatni.” Talán kisebb baj volna, ha ezek az urak volna olyan szegények, mint azok a munkások, diákok kishivatlanok, akik a morgueba jutnak.

A fekete vonal. „Simlicissimus” legújabb száma érdekes anekdotát mond el Serenissimus életéből. Serenissimus legkegyelmesebben megnézi épen országának egy térképét:

- Mondja csak, kedves Kindermann, mi ez a szürke szín itt?
- Ez vizet jelent, felség.
- Ugy, — és ez a zöld?
- Erdőt és mezőt, fenséges ur!

— Ugy, — de hát mondja kedves Kindermann, mi ez a fekete fonal, amely szék- városomat átszeli?

— Ez fenség, az ötvenkettedik széleségi fok.

— Valóban csodálatos. Eddig nem is vettem észre. Ha legközelebb arra megyünk. figyelmesztren, kedves Kindermann.

Piaci árak.

— [Február 1. —

Buza	9.30	9.40.
Rozs	7.50	7.60.
Árpa	5.70	5.80.
Zab	5.40	5.60.
Tengeri	4.40	4.45.
Paszuly	—	—
Szesz literenként	17½	69.

Szerkesztői üzenetek.

S. M. Helyben. Beküldött híre olvashatja az Ujdonságok rovatában. — Szivesseggel fogadja közönetünk.

Jogász. Helyben.

Beteg majd hal — bagatell
Azert vig marad Etel.

Hát ha Etel vig is maradt, mi nagyon szomorúak lettünk, amikor versét elolvastuk és még szomorubbak vagyunk most, amikor legszomorubbá teszzük ont kijelentésükkel, amely így hangzik: Nem közölhető, papír-kosárba vele.

Cs. I. Bazilika sorsjegye nem nyert. Lemaradt három sorsjegyhosszal közvetlen a czel előtt.

Nyílt tér. *)

Köszönet nyilvánítás.

Néhai boldogult anyám elhalálása alkalmából az ismerősök és jóbarátok oly nagy száma igyekezett megmérhetetlen fájdalmunkat a részvét tolmácsolásával enyhíteni, hogy lehetetlen külön-külön hálás köszönetünket kifejezést adunk. Épen azért a gyászoló család nevében e helyütt mondok köszönetet azoknak, akik a melyen lesújtó sorscsapás elviselésében részvételükkel támogatni szivesek voltak.

Nyiregyháza, 1898. február 1-én.

Dr. Rosenberg Emil.

*) Az e rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a Szerk.

10499/1898. tk.

Hirdetmény kivonat.

A nyiregyházi kir. törvényszék mint te-lekkönyvi hatóság közhírre teszi, hogy Gyeskó Mihály végrehajtónak Hlász Mihály végrehajtást szenvedett ellen 13 frt 20 kr. kártérítési összeg 14 frt 20 kr. eddigi és 9 frt 37 krban ezennel megállapított jelenlegi s a még felmerülő költség behajtása iránt folyó végrehajtási ügyben az ezen kir. törvényszék területén fekvő nyiregyházi 2908. sz. tjkvben 1441. hrsz. a. foglalt s a Hlász Mihály, Halkó Mihály és neje Benyiesák Anna, Pilyán András és neje Boszka Judit tulajdonal bejegyzett ház és udvarból álló ingatlan s a becsérték eskélyiségénél fogva az 1881. évi LX. t.-cz. 156. §. c. pontja rendelkezéséhez képest, egészen 600 frt becsértékben az 1899. évi február hó 6-án d. e. 10 óraker ezen kir. törvényszék árvelelő helyiségében megtartandó nyilvános árverésen becsárán alul is elfo g adatni.

Az árverési feltételek következőleg állapittatnak meg.

1. Kikáltási ár a fentebb kitelt becsár.
2. Bánompénz a becsár 10%,-a

Kelt Nyiregyháza, a kir. törvsz. tkvi osztályánál 1898. évi november 10.

11—1—1 Borbély, kir. törvsz. bíró.

Ingyen szederfa csemete.

A földművelésügyi m. kir. miniszterium országos selyem-tenyésztési felügyelősége bárkinek ingyen ad 2-3 éves magányi szederfa csemetét. Városok, községek, néptanítók szállítást nem fizetnek; ellenben magánfelek a szállítási költséget viselik.

Megrendelésnél: vármegye, utolsó posta, vasút, esetleg hajó állomás pontosan bejelendő.

Ha a csemeték magas törzsű fákká neveljük, ugy egy katastrális holdnyi faiskolába 7200 csemete helyezhető el oly formán, hogy a sorok egymástól egy méter, a sorokban a csemeték 80 centiméter távolságra álljanak.

Sővény alakításnál egy folyó méterre 3 darab, egy folyó öltre 6 darab csemetét számítunk.

Kik csemetét akarnak, ezt sürgősen jelentsék be.

A földművelésügyi m. kir. miniszterium országos selyem-tenyésztési felügyelősége Szegárdon, Tolna megye. (43-3-2)

A NYIREGYHÁZI TAKARÉKPÉNZTÁR-EGYESÜLET

tolyó évi február hó 12-én délelőtt 10 órakor saját helyiségében (9-1-1)

évi rendkívüli közgyűlést

tart, melyre a t. cz. részvényesek ezennel meghívottnak.
AZ IGAZGATÓSÁG.

Tárgysorozat:

1. Igazgatósági jelentés az 1898-ik üzletéről
2. Az 1898-ik évi mérleg előterjesztése, annak megállapítása kapcsolatosan a felügyelő-bizottság jelentésének felolvasása.
3. A tisztajövedelem feletti intézkedés.
4. Igazgatósági javaslat az alapszabályok 4., 8., 16., 27., 28., 36., 37., 38., 41., 61., 62., 64., 65., 67., 105. §§-ai és a nyugdíj szabályzat 2. § módosítása iránt
5. Három igazgatósági tag és egy igazgatósági pót-tag választása
6. A felügyelő-bizottságba két rendes tag és egy pót-tag választása.

A felügyelő-bizottság által megvizsgált mérleg- és jövedelem-kimutás az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentésével együtt 8 nappal a közgyűlés előtt az intézeti helyiségben kitéve leendő.

RÜZSONYI PÁL

rövidárú. úri- és férfi-divat, műipararú, vadászati és játékszerek raktára Nyiregyházan

„A zöld papagályhoz“, iskola-utca 3.

A beállott farsang szezión alkalmából, van szerencsém a mélyen tisztelt közönség figyelmébe ajánlani mindennemű farsangi czikkkel dusan felszerelt üzletemet.

Nálam kapható egy tökéletes bált toilettének minden alkatrésze; mindennemű selymek, Pongis, Surab, Satin, Duchesse, Faille, Ottoman, Merveilleux. Mindennemű Gase, Creppe, Liberty és Illusion díszek; szalagok, Gase himézsek, selyem és Valenciennes csipkék, Rüscheók a lehető legnagyobb választékban, kiválóan finom kivitelben. Bali keztük minden szín és minden hosszúságban. Lack, bőr és atlasz bali csipők. Gaze selyem, toll legyezők. Remek művirágok és fejdíszek. Selyem zsebkendők. A legkitűnőbb angol és francia gyártmányú illatszerek: Vera Violetta, Violette de Abbazia, Chypre, Marchale, Reseda, Gyöngyvirág, Ibolya, Széna, Mill-fleurs Ess Bouquet, Opopona Imperial de Russ, Ilang-Ilang, Ixora, Jokey Club, Coriopsis, stb. illatok. Eau de cologne, fenyő és gyöngyvirág szoba-illatok és különféle szájjavítók, fog- és toilett szappanok. Párisi puderek: Veloutine Charles Fay, Lechner, C. Herbert, Diosma. Valódi Childkrot hajtók, hajfésűk, kőr és oldalfésűk. Mindennemű bivalyszaru és kautschuk sűrű és bontó fésűk, fogkefék és kőröm kefék. Finom fekete harisnyák. Női francia finom derék-fűzők.

Urak részére a legelőgásabb és legdivatosabb puha, sima és ajour piqueé elejű, továbbá selyem, himzett és szegélyezett elejű ingek, nyakkendők, kesztyűk, gallér és kézelők: ugyintén lack fűzős, lack gombos, lack czugos, lack regatta csipők, harisnyák és zsebkendők. Clack és Cylinderek

Kiváló tisztelettel

(41-9-2)

Ruzsonyi Pál.

A. Karaván

moszkvai tea kivitteli társulat

valódi orosz teái

СТРЕЛКА ПРАВОГО ДЕЛАВАКТОРА ТОРЖОСЪ ВЪ САНКТОПЕТЕРБУРГѢ

egész Európában megnyerték a fogyasztó közönség elismerését.

Kiváló finom minősége felülmulthatlan.

Ezen teák csak is eredeti csomagokban és zárt dobozokban árúszittatnak. Minden egyes csomag és doboz hivatalos orosz vámszalaggal és mellékelt védjeggyel van ellátva.

A teák az igazgatóság által megállapított árjegyzék szerint beszerezhetők: A magyarországi telepnel Budapestben, Arany János-utca 30. és a nyiregyházi bizományos HOFFMANN ADOLF úr üzletében.

Tessék árjegyzéket kérni.

(8-3-1)

Meghívás.

A nyiregyházi kaszinó tolyó évi február 5-én, vasárnap, délután 2 órakor tartja a kaszinó helyiségében

évi rendes közgyűlését,
amelyre a kaszinó tagjai tisztelettel meghívottnak.

Dr. Meskó László,
elnök.

Tárgysorozat:

1. Elnök jelentése az 1898-ik évről.
2. Pénztári kimutatás az 1898-ik évről.
3. Költségelőirányzat az 1899-ik évre.
4. Tisztikar és választmány választása.
5. Választmányi javaslat a kaszinó házvétele ügyében.